

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.Є. Цепенда

27 лютого 2019 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

Комплексний іспит з педагогіки

для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю

011 Освітні, педагогічні науки

на основі ступеня бакалавра при прийомі на навчання у 2019 році

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

Протокол № 3 від 27 лютого 2019 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з комплексного іспиту із педагогіки є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем *магістра* за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2019 році.

Програма містить основні питання з комплексного екзамену із педагогіки та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ **комплексного іспиту з педагогіки**

1. ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНІ ПИТАННЯ

1. Закон України «Про освіту» (5.09 2017р) його значення для школи і педагогічних працівників.
2. Основні положення Закону України «Про загальну середню освіту»
3. Закон України «Про позашкільну освіту», його роль у вдосконаленні роботи закладів позашкільної освіти.
4. Концепція національного виховання (1994 р.), Національна доктрина розвитку освіти в Україні (2002 р.), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013р.), Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді (2015 р.) і їхнє значення для організації та проведення виховної роботи у різних типах навчальних закладів, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року(2016р.)
5. Найвидатніші творці педагогіки як науки (Я.А.Коменський, Й.Г.Песталоцці, Й.Гербарт, А.Дістервег, К.Ушинський, О.Духнович, С.Русова, Г.Ващенко, А.Макаренко, В.Сухомлинський).
6. Основні принципи освіти в Україні [за Законом України «Про освіту», розділ I].
7. Поняття системи освіти та її структура в Україні [за Законом України «Про освіту», розділ II].
8. Основні засади діяльності загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до Положення про загальноосвітній навчальний заклад [2010 р. зі змінами від 22.01. 2014 р.].

2. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

9. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Предмет і завдання педагогіки, її зв'язок з іншими науками.
10. Основні категорії педагогіки, їх коротка характеристика.
11. Науково-педагогічне дослідження, його основні етапи.
12. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження.
13. Характеристика основних понять теми «Розвиток, виховання і формування особистості».
14. Соціальна суть особистості, основні фактори її формування.
15. Роль спадковості та середовища у формуванні особистості.
16. Поняття про формування особистості. Роль виховання у цьому процесі.

17. Вікова періодизація дітей і юнацтва в педагогіці. Поняття акселерації та ретрадації.

3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

18. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання.

19. Сутність, мета, завдання, основні принципи національного виховання. (За Концепцією національного виховання 1994 р.).

20. Поняття громадянського виховання, його мета, завдання і шляхи реалізації (За Концепцією громадянського виховання).

21. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.

22. Закономірності виховання, їх характеристика.

23. Принципи виховання, їх характеристика.

24. Поняття про методи виховання, різноманітні підходи до їх класифікації.

25. Методи формування свідомості особистості, їх характеристика.

26. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки, їх характеристика.

27. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.

28. Проблема колективу в працях А.Макаренка та В.Сухомлинського. Ознаки колективу, його структура, стадії розвитку.

29. Динаміка і стадії розвитку колективу. Система перспективних ліній. Традиції колективу.

30. Поняття про науковий світогляд, його основні риси, шляхи формування.

31. Розумове виховання. Його завдання і зміст. Знання, уміння та навички як основа розумового виховання.

32. Етика як основа морального виховання. Завдання, зміст і форми морального виховання дітей і молоді.

33. Система трудового виховання в школі. Основні види трудової діяльності учнів. Профорієнтація в школі, її характеристика.

34. Національно-патріотичне виховання дітей і молоді у світлі Наказу МОН України № 641 від 16 червня 2015 р. та Додатку до нього.

35. Економічне виховання учнів, його роль у підготовці школярів до трудової діяльності. Форми економічного виховання в школі.

36. Естетика як основа естетичного виховання, його джерела і завдання. Позакласна робота з естетичного виховання.

37. Зміст і форми фізичного виховання учнів у школі.

38. Завдання, зміст і форми правового виховання учнів.

39. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнівської молоді.

40. Класний керівник, його функції та форми виховної роботи (за «Положенням про класного керівника» 2006 р.). Планування й облік виховної діяльності класного керівника.

41. Зміст і форми позакласної виховної роботи з учнями.

42. Зміст і форми позашкільної виховної роботи.
43. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості у світлі законодавчо-нормативних освітніх документів сучасності.

4. ДИДАКТИКА

44. Поняття про дидактику та її основні категорії.
45. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.
46. Характеристика структури процесу засвоєння знань.
47. Види навчання, їх характеристика.
48. Зміст освіти в сучасній українській національній школі та його основні компоненти. Сутність поняття «Державний стандарт освіти».
49. Поняття про принципи навчання; характеристика трьох із них (за вибором студента).
50. Науковість, наочність, свідомість, активність у навчанні як важливі дидактичні принципи.
51. Поняття про методи навчання, різні підходи до їх класифікації.
52. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності (за джерелом знань).
53. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
54. Методи контролю і самоконтролю в навчанні, їх характеристика.
55. Поняття про форми організації навчання, їхня характеристика.
56. Класно-урочна система Я.А. Коменського.
57. Урок як основна форма організації навчального процесу.
58. Типологія і структура уроків.
59. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.
60. Лекції, семінари і практикуми як організаційні форми навчання.
61. Індивідуальні та групові консультації як форми розвитку навчальних можливостей учнів, попередження і подолання неуспішності.
62. Поняття про інноваційні технології навчання.
63. Контроль знань, його принципи та види.
64. Оцінка й оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
65. Домашня робота учнів, її норми. Подолання неуспішності в школі.

5. ШКОЛОЗНАВСТВО

66. Принципи управління і керівництва школою.
67. Державні органи освіти, їх функції в управлінні навчальними закладами.
68. Органи громадського самоврядування в загальноосвітньому навчальному закладі [відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту та Примірного статуту загальноосвітнього навчального закладу від 2002 р.].
69. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.
70. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
71. Поняття про педагогічний досвід, його вивчення, узагальнення та поширення.

72. Поняття про педагогічну майстерність та її компоненти.
73. Планування роботи школи. Види планів у школі [Згідно з Інструкцією МОН України від 23.06.2000 р.].
74. Форми та види внутрішнього (внутрішкільного) контролю.
75. Директор школи як безпосередній керівник навчального закладу (права, обов'язки, зміст його роботи відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту»).
76. Функціональні обов'язки заступника директора школи із навчально-виховної роботи.

6. ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

77. Предмет, завдання, зміст курсу “Історія педагогіки” як науки і навчальної дисципліни.
78. Афінівська система виховання.
79. Спартанська система виховання.
80. Система освіти у державах європейського Середньовіччя.
81. Педагогічні ідеї доби Відродження та Реформації (Ф.Рабле, Е.Роттердамський, М.Монтень, М.Лютер та ін.).
82. Виникнення і функціонування перших університетів на європейському континенті.
83. Я.А.Коменський – основоположник педагогіки Нового часу (загальнопедагогічні ідеї, вікова періодизація, вчення про школу, класно-урочна система навчання, моральне виховання, вимоги до особистості вчителя).
84. Педагогічна система Дж. Локка.
85. Сутність педагогічної теорії Ж.Ж.Руссо.
86. Внесок Й.Г.Песталоцці в педагогічну теорію та практику.
87. Провідні педагогічні ідеї у творчій спадщині Й.Гербарта й А.Дістервега.
88. Основні напрями у зарубіжних педагогічних теоріях другої половини ХІХ – поч. ХХ ст. та їхні найвідоміші представники (Г.Кершенштайнер, Е.Кей, Е.Мейман, М.Монтессорі, Дж.Дьюї та ін.).
89. Сучасні тенденції у розвитку зарубіжної школи і педагогіки.
90. Зміст, методика виховного процесу в школах Київської Русі.
91. Виховання і школа на українських землях у другій половині ХІІІ – ХVІ ст.
92. Школи в Запорізькій Січі: Особливості функціонування, мета, завдання, зміст навчання й виховання.
93. Виховна діяльність українських молодіжних товариств у Галичині наприкінці ХІХ – поч. ХХ ст.
94. Роль професійних учительських товариств у розвитку національного виховання в краї на початку ХХ ст.
95. Організація та діяльність Острозької школи-академії.
96. Києво-Могилянська академія як осередок культурного життя в Україні.
97. Педагогічні погляди Г.Сковороди.
98. Дидактичні погляди К.Ушинського та ідея народності виховання як основа

його педагогічної концепції.

99. Освітня діяльність і педагогічні погляди О.Духновича.

100. С.Русова – визначна громадська діячка і педагог України.

101. Педагогічні погляди Г.Ващенка в сучасному освітньому вимірі.

102. Педагогічна спадщина А.Макаренка в контексті сучасності.

103. Освітня діяльність і педагогічна спадщина В.Сухомлинського.

104. Ідея національного виховання в українській думці міжвоєнної доби

105. Особливості та проблеми становлення і розвитку національної системи освіти і виховання у незалежній Україні.

106. Видатні педагоги Прикарпаття кінця ХХ — початку ХХІ ст.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Першоджерела

1. Закон України «Про освіту» від 5.09 2017 р. / Інтернетресурс.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» [651 – 14] / Інтернетресурс.
3. Закон України «Про позашкільну освіту» (Ред. від 10.08.2012) / Інтернетресурс.
4. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995.– №6.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації / Інтернетресурс.
6. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С. 7 – 13.
7. Національна доктрина розвитку освіти в Україні // Інформаційний збірник МОН України. – 2002.– №20. – С.15-32; або «Освіта України», 2002. – 24.04. – 1.05.
8. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Інтернетресурс.
9. Основні орієнтири виховання учнів 1 – 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України: Наказ МОН України від 31.10.2011, № 1243.
10. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти від 29.06.2006 р. / Інтернетресурс.
11. Положення про загальноосвітній навчально-виховний заклад: Постанова Кабміну України від 27. 08. 2010 р. № 778 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів № 28 від 22.01. 2014 р.
12. Примірний статут загальноосвітнього навчального закладу: Наказ МОН України від 29.04.2002, № 284.
13. Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I – III ступенів: Наказ МОН України від 23 червня 2000 р., № 240.
14. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року. / Інтернетресурс.

Література

15. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. / Н.Волкова. – К.:Академія, 2003. – 576 с.
16. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для вищих навчальних закладів. 2-е вид. / І.В.Зайченко. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.
17. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / С.Г. Карпенчук. – К.: Вища школа, 2005. – 343 с.

- 18.Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ ст. / В.Кравець. - Тернопіль, 1994. - 200с.
- 19.Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва / В.Кравець. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
- 20.Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки / В.П. Кравець. – Тернопіль, 1994. – 430 с.
21. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с.
- 22.Левківський М.В. Історія педагогіки / М.В.Левківський.- К., 2011. - 362с.
- 23.Любар О.О. Історія української школи і педагогіки / О.О.Любар . - К.: Знання, 2006. - 446с.
- 24.Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / В.Л.Омеляненко, А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
25. Педагогіка: навч. посіб. / З.Н. Курлянд та ін. – Харків: Бурун Книга, 2009. – 304 с.
- 26.Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання / М.Г.Стельмахович. – Івано-Франківськ, 1996. – С.7-47.
- 27.Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М.Фіцула. – К.: Академія, 2006. – 542 с.
28. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посіб. / В.В. Ягупов. - К.: Либідь, 2002.- 560с.

Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.ws/pedagogika
2. readbookz.com/books
3. pedagogika.ucoz.ua
4. ukrkniga.org.ua
5. www.refine.org.ua
6. Studentam.net.ua
7. www.info-library.com.ua
8. pidruchniki.ws
9. pulib.if.ua
10. psi-help.com
11. myrefs.org.ua
12. <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
13. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.